

Mentoring v učitelství

- koučování
- supervize
- mentoring
- tutoring

Co mají společného?

Mentoring je způsob poskytování kolegiální podpory (pojem mentor se nemusí nutně používat)

V mentoringu jde o dlouhodobější vztah, mentor má výcvik zaměřený na interakce a postupy, zná standardy kvality – ví, jak vypadá dobrá výuka, je odborníkem na oblast, ve které pracuje, využívá řadu činností apod.)

Mentoring - pojem

- ✘ Mentor – pojem z antiky, 8.-9. stol. př.n.l. (Homérova Odyssea – Telemachos)
- ✘ V češtině poněkud hodnotící konotace
- ✘ USA mentoring – od 60. – 70 let intuitivní cíle, náhodná setkání (*buddy systém*)
- ✘ Od 80. let ucelené mentorské programy, poptávka po mentorech – doloženo, že snižují odchody mladých učitelů ze škol
- ✘ Řada mentorských vztahů však vzniká také spontánně, formální i neformální vztahy, kolegiální podpora
- ✘ Mentee, intern, protégé svěřenci mentorů, příjemci pomoci

Cíle mentoringu

Snížit riziko osamělosti (začínajícího, nově příchozího) učitele

Zlepšit výkon, pomoci mladému učiteli stát se expertem, profesionálem, poskytovat efektivní ZV

Usnadnit profesní vizi

Poskytovat podporu a pomáhat formovat výzvy (motivovat), udržet v profesi

Přenést kulturu

Pomoci k certifikaci, kariéernímu postupu

Podpořit po stránce:

emoční (naslouchání, být na blízku, zvýšit pohodu),

fyzické (pomoc s vybavením, přípravou...),

instrukcionální – vzdělávání (zdroje, rady...)

institucionální (povinnosti ve škole, školská politika, portfolio...)

+ další specifické cíle učitele v tomto rámci

Cílové skupiny a podoby mentoringu

Učitel-kolega, začínající učitel, student, žák???

Mentoring není jen pro začínající učitelů (rozdíl: uvádění do profese – *induction* – a mentoring)

Individuální (*face to face*) mentoring

Jeden mentor pro (max.) dva učitele

Více mentorů pro jednoho učitele

Skupinový mentoring

E-mentoring

Mentor může být kolega ze školy i mimo školu – obojí má své výhody i nevýhody

Školní kontext – význam mentoringu a jiných přístupů založených na praxi

- Změny ve školách a ve školství obecně
- Tlak na rozvoj škol zevnitř (učící se školy)

Význam:

- Zvládat diverzitu praxe
- Stabilizace mladých a nadějných učitelů
- Zvýšení profesionality
- „Revitalizace“ starších učitelů (stárnoucí týmy)
- Význam pro školu - žáky

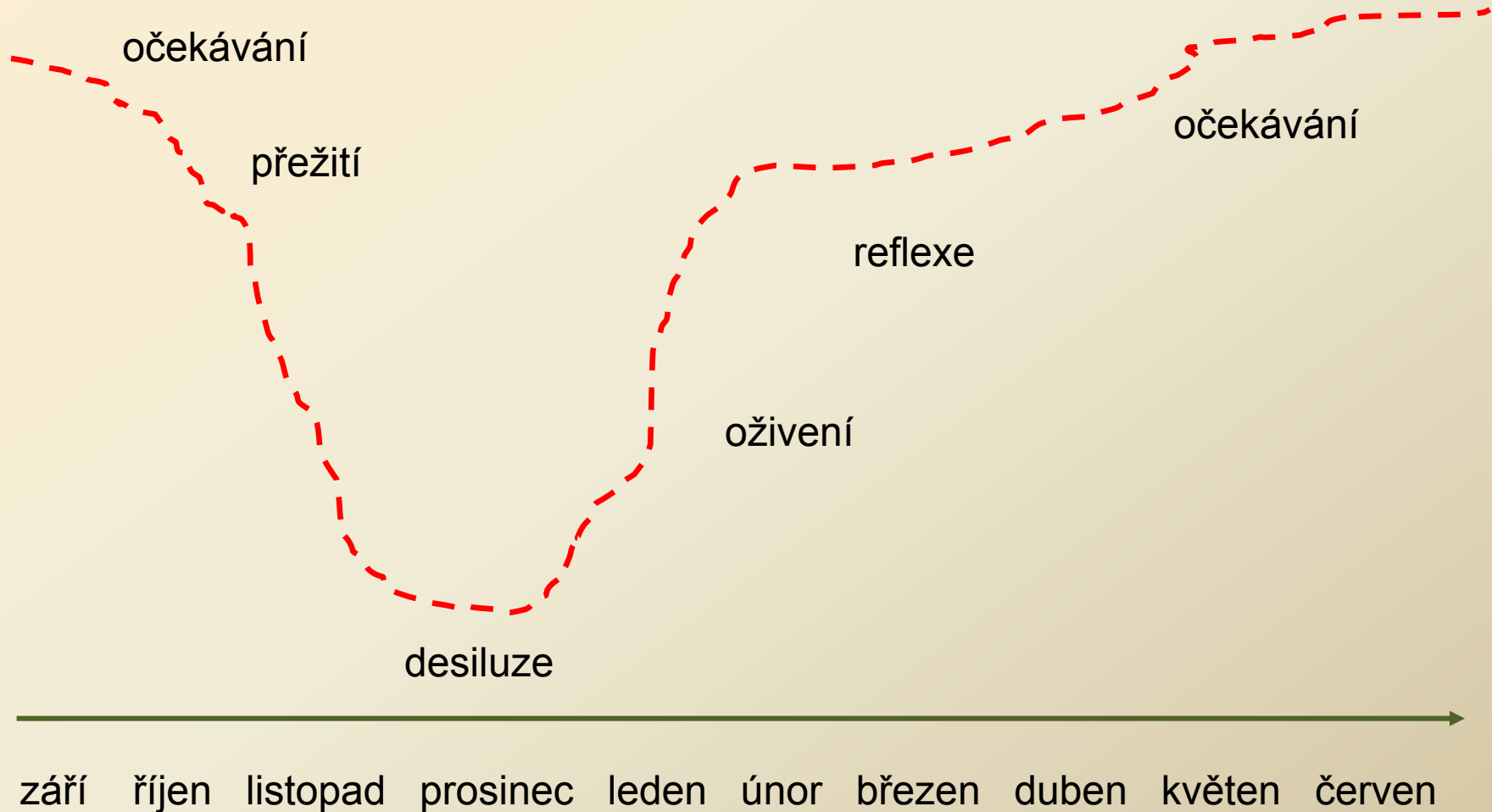
Mentoring pro začínající učitele

OBAVY ZAČÍNÁJÍCÍCH UČITELŮ

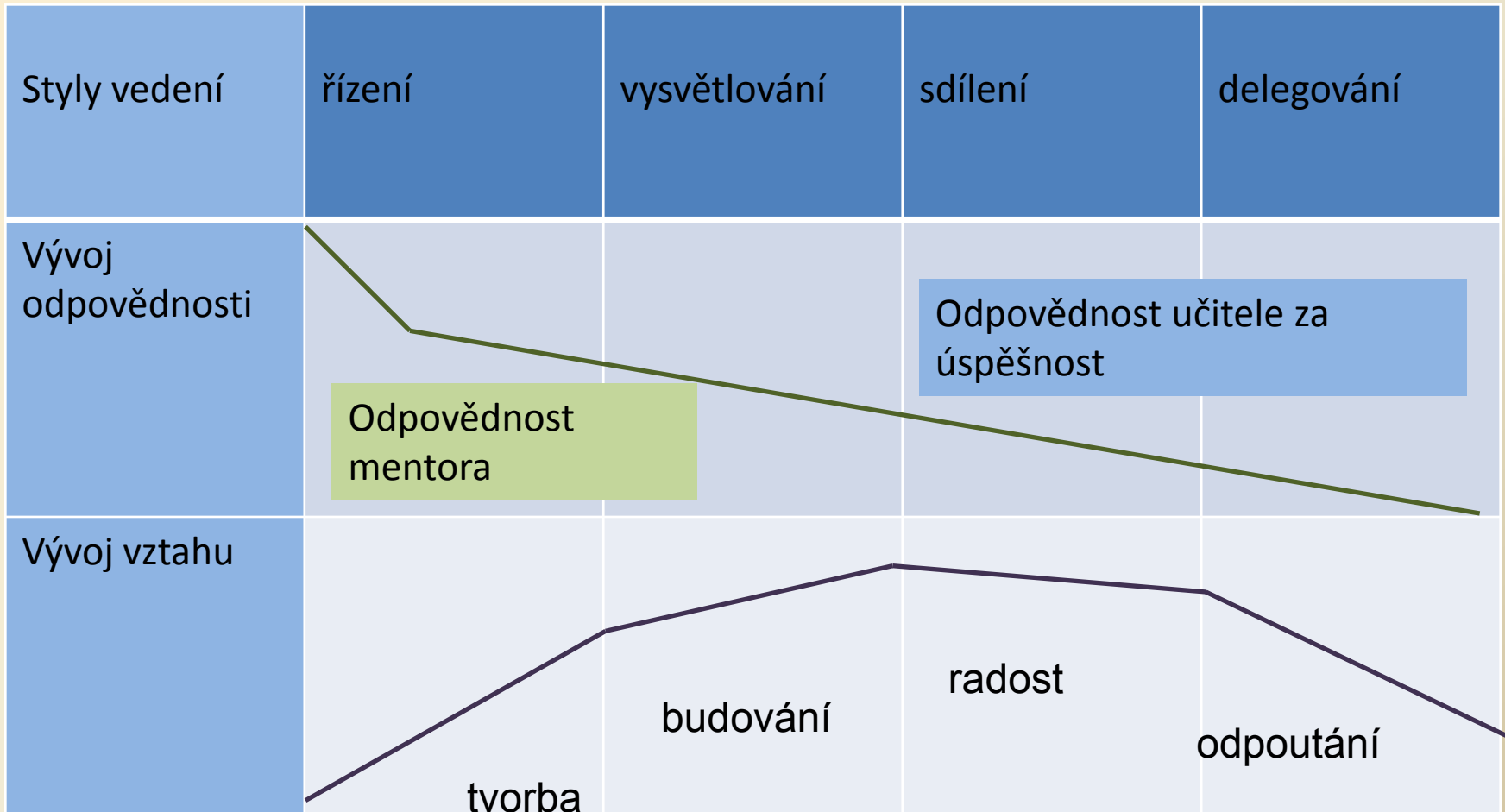
Jonson, K. F. Being an effective mentor (u nás výzkum O. Šimoník)

- ŘÍZENÍ TŘÍDY A DISCIPLÍNA
- ŘÍZENÍ ČASU
- ZÁTĚŽ
- VÝUKA
- TECHNOLOGIE
- VELKÁ ODPOVĚDNOST
- SOCIOKULTURNÍ VĚDOMÍ A CITLIVOST
- MOTIVACE ŽÁKŮ
- OSAMOCENÍ VE TŘÍDĚ
- VZTAHY S RODIČI A KOLEGY

Fáze emočního prožívání začínajícího učitele (1. rok)

Proces vývoje začínajícího učitele ve 4 fázích

Katzův model – vzdělávací potřeby učitelů v různých vývojových fázích

Vzdělávací potřeby				
Semináře, kurzy, postgradual, knihy, časopisy, konference				
Konference, profesionální asociace, časopisy, filmy, návštěvy				
Podpora v místě , spolupráce se specialisty, kolegiální konzultace				
Podpora v místě, technická asistence				
1.rok	2. rok	3. rok	4. rok	5. rok

Činnosti mentora

- Předávání informací
- **Diskuse a konzultace...., supervize ...**
- Pozorování (hospitace - náslechy ve třídě) a zpětná vazba (tabulky, pozorovací schémata, video – zpětná vazba...)
- **Modelování, ukázky, (být modelem)**
- Přímá pomoc: spolupráce na kurikulu, plánování, přípravy na hodinu...
- **Reflektivní skupiny... a jiné metody či způsoby práce**